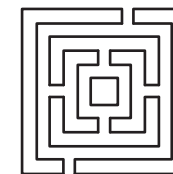

14 Patronen doorbreken

Liefdevol kunnen kijken naar wat maakt dat je niet verder komt

Hoe je een patroon echt kunt zien en doorvoelen, vraagt een stapsgewijze aanpak. Daarin ga je als volgt te werk:

- **Zet je nieuwsgierigheid aan.** Het is makkelijk om te begrijpen dat veranderaars die niet vooruitkomen een oordeel hebben over dat wat er in de weg zit. Dit oordeel ontnemt je vaak het zicht op het probleem. En zie een patroon vooral niet als een probleem, want dan heb je gelijk weer een oordeel. Zie een patroon als een oplossing voor iets dat niet goed werkt. Als er onduidelijkheid is over tvb's en er steeds meer samenwerking ontstaat om daarmee om te gaan – mogelijk zelfs te veel samenwerking – dan is het nogal wat om die samenwerking vervolgens als probleem te benoemen.
- **Kijk naar interactie.** We zijn opgevoed in causaal denken. Iedereen weet hoe oorzaak en gevolg bij elkaar horen, net als problemen en oplossingen. Patronen in organisaties en in gedrag spelen zich af *tussen* afdelingen en mensen. Ze hebben geen begin- of eindpunt en ontstaan in interactie, in relaties, in samenwerking. Een behulpzame formule om interactie te zien is 'hoe meer of minder van x – hoe meer of minder van y'. In het eerdere voorbeeld van duidelijkere tvb's zetten we die veranderwens even in de koelkast. Vanuit nieuwsgierigheid komt samenwerking in beeld, erg veel tot zelfs overmatige. Richten we de blik op interactie, dan zien we 'hoe meer samenwerking – hoe minder duidelijk wie waarover gaat' en 'hoe minder duidelijk wie waarover gaat – hoe meer samenwerking'.
- **Erken de waarde van het patroon.** Dit voorkomt dat je in het doorbreken ervan een nieuw en mogelijk nog sterker patroon vestigt. Natuurlijk is het fijn als een 'disfunctioneel' patroon stopt, zeker als je niet van belemmeringen en problemen houdt. Maak het stuk, dan kan het weg. Maar eerst de waarde van het patroon erkennen, is minder gewelddadig en leert je om liefdevol te kijken naar wat het patroon oplost.
- **Onderzoek de opening in het patroon.** Een patroon openvouwen en een opening zoeken, vind ik eigenlijk veel passender taal dan het doorbreken ervan. Bij het openvouwen van een patroon kijk je liefdevol naar het ontstaan en dan komt vaak ook de opening in beeld. Als je dit samen doet met anderen die ermee te maken hebben, dan is het nog krachtiger.